

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ

Το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης ενώ στην αρχή προήλθε από την στεγαστική πιστωτική κρίση σύντομα επεκτάθηκε σε όλους τους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας και φυσικά δεν άφησε αλώβητη και την Αγροτική Οικονομία. Άλλωστε ζούμε σε ένα παγκοσμιοποιημένο οικονομικό περιβάλλον και ισχύουν οι διεθνείς χρηματιστηριακές τιμές στα περισσότερα Αγροτικά Προϊόντα και φυσικά αυτές οι τιμές ισχύουν και για τον Έλληνα Αγρότη. Έτσι, από τη στιγμή που η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να μειώσει τις επιδοτήσεις στην αγροτική οικονομία, γιατί βρίσκει φθηνότερα προϊόντα στον Τρίτο Κόσμο, η κρίση ήταν δεδομένη. Οι επιπτώσεις δηλαδή της αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής του 2004 γίνονται οδυνηρά εμφανείς τώρα. Η «αδιαφορία» της Ε.Ε. για τους αγροτικούς πληθυσμούς σε συνδυασμό με την απόφασή της να μειώσει τη συνολική παραγωγή της έχει ως αποτέλεσμα την κρίση που βιώνουμε σήμερα στην Ελλάδα φυσικά και στην περιοχή του Ν.Καβάλας.

Η κορύφωση της ζημιάς που έπαθε η Αγροτική Οικονομία ξεκίνησε ένα περίπου έτος πριν την εκδήλωση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Αυτή η ζημιά ξεκίνησε με την απορύθμιση της ισορροπίας και της φυσιολογικής διακύμανσης των χρηματιστηριακών τιμών των Αγροτικών Προϊόντων, με την είσοδο στην διαπραγμάτευση τους των κερδοσκοπικών κεφαλαίων, τα οποία έφυγαν από την στεγαστική πίστη βλέποντας την κρίση που έρχεται και πήγαν στα χρηματιστήρια βασικών αγαθών όπως είναι το πετρέλαιο, τα ορυκτά μεταλλεύματα (ευγενή αλλά και βιομηχανικά) και τα βασικά Αγροτικά Προϊόντα (βαμβάκι σιτηρά κ.α.). Στην συνέχεια όταν η οικονομική κρίση εξαπλώθηκε σε όλους τους κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας οι τιμές των ανωτέρω προϊόντων καταρρακώθηκαν και αυτές.

Συγκεκριμενοποιώντας τις επιπτώσεις στην Αγροτική Οικονομία του Ν.Καβάλας πρέπει να ξεκινήσουμε από την περασμένη χρονιά (2007-2008). Με την υπέρογκη αύξηση των τιμών των σιτηρών (αραβόσιτος, σιτάρι, κριθάρι) είχαμε μια εκτόξευση του κόστους διατροφής και των ζωοτροφών στην Κτηνοτροφία (αφού τα ανωτέρω σιτηρά συμμετέχουν στο μεγαλύτερο ποσοστό των ζωοτροφών) η οποία πολλές φορές έφτασε και το 100%. Όμως αυτή η αύξηση του κόστους παραγωγής δεν συνοδεύτηκε από ανάλογη αύξηση βασικών παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων

όπως είναι το γάλα και το κρέας. Κατά συνέπεια όλοι οι κτηνοτρόφοι του Ν.Καβάλας αδυνατούσαν να ανταπεξέλθουν στο υψηλό κόστος παραγωγής και είτε μείωσαν το ζωικό τους κεφάλαιο, είτε δανείστηκαν για να αγοράσουν ζωοτροφές. Η μετέπειτα πτώση των τιμών των σιτηρών δεν επέφερε την επιθυμητή ισορροπία, διότι πολλοί κτηνοτρόφοι είχαν ήδη μειώσει το ζωικό του κεφάλαιο και ήταν αντιμέτωποι με χρέη και τόκους εξυπηρέτησης δανείων, ενώ ακόμα είχαν να αντιμετωπίσουν την αύξηση κτηνιατρικών φαρμάκων και συμπληρωμάτων διατροφής (βιταμίνες μεταλλικά στοιχεία κ.α.).

Η παροδική αύξηση της τιμής των βασικών αγροτικών προϊόντων το 2007 συνοδεύτηκε με μεγαλύτερη πτώση αυτής κατά το 2008. Για παράδειγμα το καλαμπόκι που αποτελεί βασικό παραγόμενο προϊόν στον Ν.Καβάλας ενώ τα προηγούμενα έτη κυμαινόταν σε μια τιμή παραγωγού γύρω στα 0,13-0,15 λεπτά του ευρώ ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος, το 2007 εκτοξεύθηκε στα 0,21-0,23 λεπτά του ευρώ ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος, στην συνέχεια η τιμή έπεσε πάρα πολύ και έφτασε τα 0,12 λεπτά του ευρώ ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος το 2008 με κόστος παραγωγής τα 0,15-0,17 ευρώ/κιλό. Ανάλογο φαινόμενο παρατηρήθηκε στο μαλακό σιτάρι αλλά ακόμα και στο σκληρό σιτάρι.

Αν συνυπολογίσουμε τις αλλαγές που επέφερε η νέα Κ.Α.Π. και άλλες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας μας (ολική αποσύνδεση επιδοτήσεων των περισσότερων καλλιεργειών από την παραγωγή) στην σύνθεση των καλλιεργούμενων εκτάσεων στον Ν.Καβάλας. Οι οποίες αλλαγές σχεδόν εξαφάνισαν παραδοσιακές καλλιέργειες της περιοχής όπως το βαμβάκι, ο καπνός, τα ζαχαρότευτλα (έκλεισε το εργοστάσιο της βιομηχανίας Ζάχαρης στην Ξάνθη), τη βιομηχανική τομάτα (έκλεισε και το εργοστάσιο επεξεργασίας τομάτας της Σεβάθ στην Ξάνθη και άλλες ανάλογες βιομηχανίες στις Σέρρες). Τότε μπορούμε να εξηγήσουμε την υπερβολική αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων σε σιτηρά (καλαμπόκι σιτάρι) στον Ν. Καβάλας το 2008. Κατά συνέπεια η μεγάλη πτώση των τιμών παραγωγού σε αυτά τα προϊόντα ζημίωσε σε μεγαλύτερο βαθμό τους αγρότες της περιοχής αφού αυτοί καλλιεργήσαν σε περισσότερα στρέμματα αυτά τα σιτηρά και δεν είχαν εναλλακτικές καλλιέργειες για να αντισταθμίσουν την απώλεια εισοδήματος από αυτά.

Η κατάσταση αυτή επιδεινώθηκε από την μεγάλη αύξηση του κόστους παραγωγής όλων των καλλιεργούμενων γεωργικών προϊόντων. Συγκεκριμένα λόγω της προαναφερθείσας αύξησης των τιμών πολλών βασικών πρώτων υλών είχαμε και

την αύξηση της τιμής των λιπασμάτων το 2008 μέχρι και 100% σε ορισμένους τύπους λιπασμάτων, αλλά και αύξηση σε μικρότερο ποσοστό των λοιπών γεωργικών εφοδίων. Οι παραγωγοί όμως παρακινούνται από τις υψηλές τιμές που έλαβαν για τα προϊόντα τους, δεν προχώρησαν στην περικοπή της χρήσης των ακριβότερων συντελεστών παραγωγής (φάρμακα, λιπάσματα), αντιθέτως τους χρησιμοποίησαν περισσότερο με την ελπίδα της αύξησης του παραγόμενου προϊόντος από αυτούς και κατά συνέπεια της αύξησης του εισοδήματός τους. Με το ίδιο σκεπτικό αυξήθηκε η ζήτηση και κατά συνέπεια το κόστος ενοικίασης αγροτεμαχίων και κατά συνέπεια το κόστος παραγωγής.

Συνεπώς η ανωτέρω περιγραφείσα αύξηση του κόστους παραγωγής σε συνδυασμό με την μείωση μέχρι και άνω του 50% της τιμής παραγωγού είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία των γεωργών να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις και την υπερχρέωση τους, ώστε να είναι αμφίβολο εάν θα καλλιεργήσουν με σιτηρά ή άλλη καλλιέργεια τα χωράφια τους την επόμενη καλλιεργητική περίοδο του 2009.

Στις καλλιέργειες των οπωροφόρων, ελιάς αμπελιού και σπαραγγιών της περιοχής είχαμε τις παρακάτω εξελίξεις ανά καλλιέργεια. Στην καλλιέργεια της ελαιοποιήσιμης ελιάς, όπου η κατάσταση λίγο πολύ είναι ίδια με των σιτηρών, παρουσιάστηκε μια μεγάλη πτώση στην τιμή παραγωγού όσον αφορά το λάδι, η οποία επίσης συνέβη σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενδεικτικά η τιμή παραγωγού έφτασε τα 2 ευρώ/κιλό με κόστος παραγωγής τα 2,40 ευρώ/κιλό) συνεπώς ζημιώθηκαν σε μεγάλο βαθμό οι παραγωγοί της Θάσου η πλειοψηφία των οποίων καλλιεργεί ελαιοποιήσιμες Ελιές. Στην χερσαία περιοχή του Νομού παράγονται σημαντικές ποσότητες ελαιολάδου και η ζημία είναι σημαντική και σε αυτούς τους παραγωγούς, όμως ορισμένοι παραγωγοί οι οποίοι καλλιεργούν ποικιλίες βρώσιμης Ελιάς απολαμβάνουν ικανοποιητικές τιμές παραγωγού στην πράσινη Ελιά (έφτασε το 1,40 ευρώ /κιλό η τιμή παραγωγού στην χονδρολιά Χαλκιδικής), έχοντας όμως όπως αναφέρθηκε και παραπάνω υψηλότερο κόστος παραγωγής (αυξημένα γεωργικά φάρμακα, λιπάσματα, αυξημένες καλλιεργητικές φροντίδες σε σχέση με άλλες ποικιλίες Ελιάς).

Στα οπωροφόρα δένδρα είχαμε επιπτώσεις από τα φαινόμενα ξηρασίας των 2 τελευταίων ετών και από τους λεγόμενους θερμούς χειμώνες οι οποίοι συνετέλεσαν στην μειωμένη καρπώδεση των δέντρων και άρα στην μειωμένη παραγωγή τους. Στην ζημία αυτή αν προσθέσουμε το υψηλότερο κόστος παραγωγής που αναφέραμε

παραπάνω και τα προβλήματα στην εμπορική διάθεση των παραγόμενων οπωρολαχανικών προϊόντων έχουμε μια συνολική αρνητική οικονομική εικόνα. Η θετική εικόνα που παρατηρήσαμε στις τιμές παραγωγού στα επιτραπέζια σταφύλια οφείλεται στις ευνοϊκές καιρικές συνθήκες για το αμπέλι (ξερικές συνθήκες με επάρκεια στην άρδευση) και οι οποίες συνετέλεσαν στο να έχουμε μια καλή χρονιά στην περιοχή μας. Όμως το εισόδημα αυτών των παραγωγών ζημιώθηκε και εδώ από το αυξημένο κόστος παραγωγής, ενώ η προοπτικές της επόμενης χρονιάς (2009) κατά την οποία θα είμαστε στο μέσο μιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης η οποία θα προκαλέσει και μείωση στην ζήτηση και κατανάλωση φρούτων και λαχανικών δεν είναι ευοίωνες.

Στην καλλιέργεια του σπαραγγιού παρατηρείτε τα τελευταία χρόνια μια συνεχής μείωση των τιμών παραγωγού, η οποία σε συνδυασμό με την πτώση των αποδόσεων κατά στρέμμα η οποία οφείλεται κυρίως (από μελέτη και της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ.) στις υψηλές θερμοκρασίες του χειμώνα αλλά και σε άλλους βιοτικούς παράγοντες (εχθρούς, ασθένειες) αυξάνει το μέγεθος της απώλειας εισοδήματος από αυτούς τους παραγωγούς. Αν τώρα λάβουμε υπόψη το διογκούμενο εργατικό κόστος, το υψηλό κόστος συσκευασίας-μεταφορικών, το αυξημένο κατά πολύ φέτος κόστος παραγωγής (γεωργικά φάρμακα, λιπάσματα) την μειωμένη ζήτηση και τον ισχυρό ανταγωνισμό στις αγορές του εξωτερικού από άλλες χώρες τότε έχουμε την δημιουργία ενός ζοφερού κλίματος για τους παραγωγούς αυτής της καλλιέργειας η οποία πλέον ως δυναμική δεν μπορεί πλέον να χαρακτηρίζεται.

Όσον αφορά τον τομέα της μεταποίησης και των εξαγωγών νωπών γεωργικών προϊόντων στο Ν.Καβάλας τα τελευταία χρόνια έχουν κλείσει η έχουν φύγει πολλές μεταποιητικές βιομηχανίες βιοτεχνίες της περιοχής του Ν.Καβάλας αλλά και των γύρω νομών(Βιομηχανία Ζάχαρης Ξάνθης, Σεβαθ, ΣΕΠΕΚ, Ξιφίας κ.α.). Αυτό το κλείσιμο (το οποίο εν μέρει οφείλεται και στην νέα ΚΑΠ) εκτός από την αύξηση της ανεργίας στην περιοχή μας είχε ως αποτέλεσμα και την εγκατάλειψη των αντίστοιχων παραγωγικών δραστηριοτήτων από τους Αγρότες με αποτέλεσμα την στρόφη του η σε άλλα επαγγέλματα η σε άλλες καλλιέργειες. Ενθαρρυντικό στοιχείο στην περιοχή αποτελούν τα νέα συσκευαστήρια νωπών οπωροκηπευτικών προϊόντων που κατασκευάζονται η κατασκευάστηκαν τον τελευταίο καιρό στην περιοχή από ομάδες παραγωγών και ιδιώτες πάντα με την ενίσχυση και την επιδότηση από διάφορα προγράμματα. Τα συσκευαστήρια αυτά βοηθούν στην αύξηση των εξαγωγών οπωροκηπευτικών της περιοχής όπως είναι τα ακτινίδια και τα σταφύλια. Οι

επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει όλες μαζί να συντονίσουν τις ενέργειες τους ώστε να πληγούν όσο γίνεται λιγότερο από την μείωση των εξαγωγών που θα επιφέρει η οικονομική κρίση.

Ενθαρρυντικές είναι οι προοπτικές για την ενασχόληση αγροτών με τον αγροτουρισμό, με την βοήθεια και επιδοτούμενων προγραμμάτων, ιδιαίτερα μάλιστα για το νησί της Θάσου αλλά και για όλες τις περιοχές του Νομού. Πρόκειται για μια μορφή τουρισμού η οποία δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως και λόγω του χαμηλού κόστους δεν προβλέπεται να υποστεί σοβαρά πλήγματα από την διεθνή οικονομική κρίση όπως θα συμβεί με το κλασικό τουριστικό μοντέλο.

Το μόνο όργανο που έχει ο αγρότης να πολεμήσει την κατάσταση που έχει επικρατήσει, είναι η συσπείρωση του μέσω των συνεταιριστικών του οργανώσεων και αυτό τελεί σε αδράνεια, αφού η πλειοψηφία των πρωτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων του νομού υπάρχει μόνο στα χαρτιά, ενώ ακόμα και σε αυτούς που λειτουργούν δεν υπάρχει η ανάλογη εμπιστοσύνη και στήριξη τους από όλους τους παραγωγούς λόγω φαινομένων κακοδιαχείρισης του παρελθόντος, με την κατάσταση αυτή να επεκτείνεται και στις δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις του Ν.Καβάλας.

Όλα τα ανωτέρω στοιχεία δείχνουν ότι το αγροτικό επάγγελμα στην πλειοψηφία του έχει καταρρεύσει και πλέον ωθεί μεγάλες μάζες αγροτών, κυρίως τους νεότερους, στην εσωτερική μετανάστευση, προς αναζήτηση εργασίας και κυρίως περισσότερων προοπτικών βελτίωσης της καθημερινότητάς τους, η μετανάστευση αυτή γίνεται στα αστικά κέντρα του νομού μας στα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη) αλλά και στο εξωτερικό. Αυτή η μετανάστευση θα δημιουργήσει δημογραφικό πρόβλημα το οποίο θα επεκταθεί και στις πεδινές περιοχές του νομού πέραν της υπάρχουσας ανατροπής της αναλογίας Ανδρών-Γυναικών.

Η κλασική ερώτηση που ακούγεται στα αυτιά των Γεωτεχνικών του νομού μας είναι: «τι να καλλιεργήσω» η και η άλλη ποια καλλιέργεια η έκτροφή έχει επιδότηση. Για να έχει μέλλον η Ελληνική Γεωργία και συνεπώς και η Γεωργία του Ν.Καβάλας θα πρέπει να υπάρξει μακροπρόθεσμη διαβούλευση και σχεδιασμός, έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα της Ελληνικής Γεωργίας έτσι ώστε αυτή να μην εξαρτάται και να στηρίζεται στις επιδοτήσεις. Μόνο τότε θα υπάρξει μέλλον για τον αγροτικό κόσμο της περιοχής μας και δεν θα ωθείται να κλείνει τους δρόμους για να κερδίσει πρόσκαιρα κάποιες επιδοτήσεις «ασπιρίνη» στα

προβλήματα του, ερχόμενος σε σύγκρουση με άλλες κοινωνικές ομάδες. Άλλωστε τα αγροτικά προϊόντα δεν είναι αποτέλεσμα έρευνας και βιομηχανικού σχεδιασμού. Δεν παράγονται καινούργια προϊόντα, ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς, αλλά η διαδικασία παραγωγής τους είναι συνυφασμένη με το φυσικό περιβάλλον και τις βασικές ανθρώπινες διατροφικές ανάγκες.

Αμπελίδης Θεόδωρος

Γεωπόνος

Μιλώντας με αριθμούς, για να κατανοήσει κάποιος το μέγεθος του προβλήματος αρκεί να γνωρίζει ότι:

- Το καλαμπόκι πωλείται προς 10-11 λεπτά το κιλό και το νεκρό σημείο είναι στα 17 λεπτά/κιλό.

- Το λάδι πωλείται 2 ευρώ το κιλό και το κόστος παραγωγής είναι στα 2,40 ευρώ.
- Το σιτάρι πωλείται 18 λεπτά το κιλό και το κόστος παραγωγής είναι στα 22 λεπτά.
- Το βαμβάκι πωλείται πλέον κάτω από 30 λεπτά το κιλό και το κόστος ξεπερνά τα 50 λεπτά το κιλό.

Χαρακτηριστική των προθέσεων και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. είναι η δήλωση του «γνωστού» αγροτοσυνδικαλιστή **Βαγγέλη Μπούτα**, που με τον δικό του τρόπο περιγράφει την κατάσταση:

«Δεν υπάρχουν προτάσεις. Μας προτείνουν να αφήσουμε το βαμβάκι και να γκαστρώσουμε τα γαϊδούρια και τα άλογα. Για να συμπληρώσουμε το εισόδημα που χάνουμε να φτιάσουμε κομμωτήρια στα χωριά για μανικιούρ-πατικιούρ. Οι Ευρωπαίοι αδιαφορούν για το τι θα γίνουμε εμείς και τα παιδιά μας».

Τι λέει, δηλαδή, ο συγκεκριμένος άνθρωπος;

Οτι οι εναλλακτικές δράσεις δεν έχουν οικονομικό αποτέλεσμα, ενώ οι συμπληρωματικές, που προτείνονται για τη συμπλήρωση του εισοδήματος στις αγροτικές περιοχές, είναι από αδιάφορες οικονομικά έως... αστείες.

Τα γεγονότα αυτά έχουν διαφοροποιήσει και την ποιότητα των αιτημάτων των αγροτών. Μέσα από τις επιδιώξεις της κάθε παραγωγικής ομάδας, που φαίνονται ακατανόητες στους κατοίκους των πόλεων, η λίστα των αιτημάτων αναδεικνύει το μεγάλο πρόβλημα προοπτικής για τον πρωτογενή τομέα.

Τα μέτρα της κυβέρνησης, που είχαν κυρίως τον χαρακτήρα έκτακτης ενίσχυσης, «κατέρρευσαν» σχεδόν δύο ώρες μετά την παρουσίασή τους γιατί πολύ απλά δεν λύνουν το πρόβλημα των αγροτών.

«Εάν δεν καταλάβουν στην κυβέρνηση ότι το πρόβλημα των αγροτών είναι βιοποριστικό δεν θα υπάρξει λύση και κοινωνική ειρήνη», δηλώνει ο πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ **Τζανέτος Καραμίχας**, προειδοποιώντας για μια ακόμη φορά για όσα θα επακολουθήσουν, ακόμη και εάν τα τρακτέρ για μια ακόμη φορά γυρίσουν χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα στα χωράφια.

Το πολιτικό σύστημα, από την πλευρά του, έχοντας παραδώσει τις βασικές πολιτικές στην αγροτική οικονομία στην Ε.Ε., παρέδωσε μαζί και τη σκέψη του, με αποτέλεσμα να στέκεται αμήχανο κάθε φορά που οι αγρότες εξεγείρονται μαζικά.

Τα αιτήματα των αγροτών όμως είναι συγκεκριμένα και παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον καθώς διαφοροποιούνται από περιοχή σε περιοχή και από προϊόν σε προϊόν, ανάλογα με τις ανάγκες.

Εδώ και δύο μήνες η ΠΑΣΕΓΕΣ έχει προσδιορίσει 7 δράσεις πρώτης προτεραιότητας:

1. Πάγωμα όλων των χρεών των αγροτών και των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.
2. Αύξηση της επιστροφής ΦΠΑ προς όλους τους αγρότες οριζόντια σε ποσοστό 12%. Για ορισμένα προϊόντα που βρίσκονται σε κρίση λόγω εμπορικών τιμών (αραβόσιτος, ελαιόλαδο, βαμβάκι), το ποσοστό αυτό πρέπει να φτάνει το 15%.
3. Επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαίου σε ποσοστό 4% επί των τιμολογίων πώλησης των αγροτικών προϊόντων, που μπορεί να κλιμακώνεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω με βάση τις εμπορικές τιμές.
4. Ενίσχυση των επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα, με σημαντική αύξησή τους στο νέο πρόγραμμα ανάπτυξης 2007 - 2013.
5. Χρηματοδότηση των ΑΣΟ για την απορρόφηση όλων των προϊόντων που παραμένουν αδιάθετα χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες.
6. Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών των ΑΣΟ προς το Δημόσιο, κατά τα πρότυπα των πρόσφατων ρυθμίσεων του ΙΚΑ.
7. Δημιουργία Ταμείου Εγγυοδοσίας για τους αγρότες και τις μικρομεσαίες αγροτικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

Υπάρχουν όμως και μεσομακροπρόθεσμα αιτήματα:

- Καταβολή επιδόματος ΕΚΑΣ στους συνταξιούχους του ΟΓΑ.
- Εφαρμοσμένη γεωργική έρευνα.
- Νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες στον χώρο παραγωγής ανταγωνιστικών αγροτικών προϊόντων.

Οι κτηνοτρόφοι από την πλευρά τους ζητούν:

- Να καλυφθούν από το Ελληνικό Δημόσιο τα άτοκα δάνεια τα οποία χορηγήθηκαν με την εγγύησή του. Τα υπόλοιπα δάνεια των κτηνοτρόφων και των αγροτών προς τις τράπεζες να παγώσουν για 3 χρόνια άτοκα με ανάληψη του κόστους από το κράτος. Η ρύθμιση να αφορά τα πρώτα 500.000 ευρώ.

- Η αποπληρωμή τους να γίνει σε διάστημα 10 ετών με ευνοϊκούς όρους.
- Να δοθεί έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όλους τους κτηνοτρόφους 50 ευρώ/ προβατίνα και αίγα και 250 ευρώ/ αγελάδα και χοιρομητέρα, ώστε να αντιμετωπιστεί το κόστος εισροών που έχει φτάσει στα ύψη.
- Να καταργηθεί το ΕΤΑΚ στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.
- Να ενταχθούν στο ΤΕΜΠΜΕ (Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων) οι κτηνοτροφικές και οι αγροτικές επιχειρήσεις.

Διαφορετικά είναι τα αιτήματα των αγροτών της Κρήτης:

- Καθιέρωση τιμών ασφαλείας σε όλα τα αγροτικά προϊόντα με κατώτερη τιμή στο ελαιόλαδο τα 2,80 ευρώ το κιλό.
- Κατοχύρωση του αγροτικού επαγγέλματος και στήριξη του αγροτικού εισοδήματος των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών με οικονομική ενίσχυση 3.000 ευρώ.
- Άμεση οικονομική στήριξη των συνεταιριστικών οργανώσεων για την απορρόφηση και προστασία των αγροκτηνοτροφικών προϊόντων.
- Πρόγραμμα αναμπέλωσης νέας γενιάς για τη διάσωση της αμπελοκαλλιέργειας.
- Πάγωμα των αγροκτηνοτροφικών χρεών για τρία χρόνια.

Σε «νευρική κρίση» κλάδοι της οικονομίας

Το εμπόριο, η βιομηχανία, η βιοτεχνία, οι μεταφορές, οι εξαγωγές ακόμη και οι υπηρεσίες είναι στο «έλεος των αγροτών», ζητώντας άμεση λύση στο πρόβλημα που «παγώνει» τις δραστηριότητές τους, απειλώντας συμβόλαια και συμφωνίες που εξασφαλίζονται πλέον με πολύ μεγάλο κόπο, λόγω της οικονομικής κρίσης.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι εκκλήσεις των εκπροσώπων των παραπάνω κλάδων απευθύνονται αποκλειστικά και μόνον προς την κυβέρνηση, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι αγρότες και να ξαναοίξουν το συντομότερο δυνατόν οι δρόμοι. Να ξαναλειτουργήσει, δηλαδή, η οικονομία που δέχεται ένα ακόμη κοινωνικό πλήγμα με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις.